

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0425U000192

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-05-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чернікова Олена Сергіївна

2. Olena S. Chernikova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 12.00.07

Назва наукової спеціальності: Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 03-05-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 23.053.05

Повне найменування юридичної особи: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Приватна установа "Науково-дослідний інститут публічного права"

Код за ЄДРПОУ: 39845593

Місцезнаходження: вул. Георгія Кірпи, буд. 2-а, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10, 10.17, 10.17.39, 10.17.01

Тема дисертації:

1. Адміністративний захист міграційних прав людини у діяльності судових та правоохоронних органів України
2. Administrative protection of migration human rights in the activities of judicial and law enforcement bodies of Ukraine

Реферат:

1. У дисертаційному дослідженні проведено комплексний правовий аналіз та розв'язання наукових і практичних питань, пов'язаних із визначенням специфіки захисту міграційних прав особи в діяльності судових та правоохоронних органів України в межах чинного законодавства. Окрім того, сформульовано науково обґрунтовані пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення державної міграційної політики та вирішення актуальних проблем у цій сфері. Проведено аналіз теоретичних і методологічних засад дослідження системи захисту прав мігрантів в контексті діяльності судових та правоохоронних органів. Визначено, що методологічний апарат в контексті цього дослідження слід розглядати як систему в підходах, принципах, методах наукового пізнання, що забезпечують всебічне вивчення його характеристик у

рамках адміністративного права. Окреслено структуру методології дослідження, що охоплює загальні наукові, галузеві та спеціалізовані методи. Наголошено на важливості врахування особливостей методологічних підходів інших галузей права, таких як адміністративне, конституційне, цивільно-процесуальне, митне, податкове та міжнародне право, для забезпечення комплексного аналізу проблематики. Здійснено оцінку та моніторинг з визначення сучасних наукових підходів щодо адміністративно-правового регулювання захисту міграційних прав людини і громадянина. Встановлено, що комплексні та системні дослідження цієї проблематики раніше не проводилися. Наголошено, що вивчення особливостей захисту міграційних прав особи у діяльності судових та правоохоронних органів України становить окремий предмет правового регулювання, оскільки відповідні заходи суттєво відрізняються від організації роботи органів виконавчої влади, прокуратури та силових структур. Проведено аналіз поняття «адміністративно-правове регулювання захисту міграційних прав людини у діяльності судових і правоохоронних органів», яке трактується як діяльність держави, спрямована на забезпечення дотримання прав людини і громадянина шляхом застосування юридичних норм та індивідуальних приписів. Визначено, що це регулювання передбачає упорядкування, закріплення, охорону та розвиток правовідносин організаційно-розпорядчого та реординаційного характеру, які формуються у сфері організації та реалізації міграційного правопорядку. У рамках дослідження здійснено аналіз етимології історичних механізмів захисту міграційних прав людини. Виокремлено два історичних періоди розвитку відповідного законодавства: перший охоплює 1991–2022 роки, а другий – сучасний етап, який триває з 2022 року в умовах воєнного стану. Особливістю останнього періоду є адаптація, імплементація, гармонізація міграційного законодавства України до вимог та стандартів Європейського Союзу, що зумовлено збройною агресією РФ та необхідністю посилення правових гарантій міграційної безпеки. Оцінено сучасний стан нормативно-правового регулювання захисту міграційних прав особи у діяльності судових і правоохоронних органів. Запропоновано поділ механізмів забезпечення цих прав за критеріями їхнього характеру: на законні та соціальні, а також правозахисні, що діють як на законодавчому, так і на підзаконному рівнях. Окрему увагу приділено аналізу міжнародних правових актів, які регламентують захист міграційних прав. Охарактеризовано основні риси адміністративно-правового регулювання у цій сфері, визначено їхній зміст та ключові елементи, що сприяють ефективному функціонуванню правозахисного механізму в умовах сучасних викликів. У роботі проаналізовано форми і способи захисту міграційних прав людини, а також визначено значення судової та правоохоронної діяльності в цій сфері. Розглянуто особливості умов та порядку міграційної правоохорони, її зміст, зокрема методів та способів впливу. Розкрито широке використання диспозитивного методу правового регулювання, яке прямо пов'язане із означеним способом встановлення реординації, адже кожен громадянин, що перебуває поза вертикаллю державно-управлінських відносин, має право, а не обов'язок виплати від органів державної влади відповідного захисту належних йому прав, свобод і законних інтересів.

2. The dissertation research conducted a comprehensive legal analysis and resolved scientific and practical issues related to determining the specifics of protecting a person's migration rights in the activities of judicial and law enforcement bodies of Ukraine within the framework of current legislation. In addition, scientifically substantiated proposals and recommendations aimed at improving state migration policy and solving current problems in this area were formulated. The theoretical and methodological foundations of the study of the system of protection of migrants' rights in the context of the activities of judicial and law enforcement bodies have been analyzed. It has been determined that the methodological apparatus in the context of this study should be considered as a system in approaches, principles, and methods of scientific knowledge that ensure a comprehensive study of its characteristics within the framework of administrative law. The structure of the research methodology, which includes general scientific, industry, and specialized methods, has been outlined. The importance of taking into account the peculiarities of methodological approaches in other branches of law, such as administrative, constitutional, civil procedural, customs, tax, and international law, has been emphasized to ensure a comprehensive analysis of the issue. An assessment and monitoring was carried out to determine modern scientific approaches to the administrative and legal regulation of the protection of human and citizen migration

rights. It was established that comprehensive and systematic studies of this issue had not been conducted before. It was emphasized that the study of the features of the protection of a person's migration rights in the activities of judicial and law enforcement bodies of Ukraine is a separate subject of legal regulation, since the relevant measures differ significantly from the organization of the work of executive bodies, the prosecutor's office and law enforcement agencies. The concept of "administrative and legal regulation of the protection of migration human rights in the activities of judicial and law enforcement bodies" is analyzed, which is interpreted as the activity of the state aimed at ensuring compliance with human and citizen rights through the application of legal norms and individual regulations. It is determined that this regulation involves the regulation, consolidation, protection and development of legal relations of an organizational, administrative and reorganizational nature that are formed in the field of organization and implementation of migration law. The study analyzed the etymology of historical mechanisms for the protection of human migration rights. Two historical periods of the development of the relevant legislation were distinguished: the first covers the years 1991–2022, and the second is the modern stage, which has been going on since 2022 under martial law. A feature of the latter period is the adaptation, implementation, and harmonization of Ukraine's migration legislation to the requirements and standards of the European Union, which was due to the armed aggression of the Russian Federation and the need to strengthen legal guarantees of migration security. The current state of the regulatory and legal regulation of the protection of migration rights of individuals in the activities of judicial and law enforcement bodies is assessed. A division of mechanisms for ensuring these rights according to the criteria of their nature is proposed: legal and social, as well as human rights, operating both at the legislative and subordinate legislative levels. Special attention is paid to the analysis of international legal acts that regulate the protection of migration rights. The main features of administrative and legal regulation in this area are characterized, their content and key elements that contribute to the effective functioning of the human rights mechanism in the face of modern challenges are determined. The paper analyzes the forms and methods of protecting migration human rights, and also determines the significance of judicial and law enforcement activities in this area. The peculiarities of the conditions and procedure of migration law enforcement, its content, in particular methods and methods of influence, are considered. The widespread use of the dispositive method of legal regulation is revealed, which is directly related to the specified method of establishing reorganization, because every citizen who is outside the vertical of state-administrative relations has the right, but not the obligation, to receive from state authorities appropriate protection of his rights, freedoms and legitimate interests.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Чернікова О.С. Склади типових адміністративних правопорушень у сфері міграційних правовідносин. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 9. С. 613-615.
- 2. Чернікова О.С. Деякі питання формування сучасний міграційно-правових відносин. Право та державне управління. 2024. № 3. С. 151-158.
- 3. Чернікова О.С. Адміністративно-правові запобіжники в міграційній сфері. Право і суспільство. 2024. № 5. С. 470-476.
- 4. Чернікова О.С. Міжнародний досвід адміністративно-правового регулювання захисту міграційних прав людини судовими та правоохоронними органами. KELM. 2024. № 8. С. 53-58.

- 5. Чернікова О.С. Напрями вдосконалення системи адміністративно-правової діяльності системи судових та правоохоронних органів України в сфері міграції. 2025. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 1. С. 374-377.
- 6. Чернікова О.С. Адміністративно-правовий захист міграційних прав людини органами контролю та адміністративного нагляду. The scientific heritage. № 155. 2025. С. 39-45.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дніпров Олексій Сергійович
2. Oleksii S. Dniprov

Кваліфікація: д. ю. н., с.д., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Політанський В'ячеслав Станіславович
2. Viacheslav S. Politanskyi

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 00065028

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, буд. 70, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зайкіна Ганна Миколаївна

2. Hanna M. Zaikina

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет залізничного транспорту

Код за ЄДРПОУ: 01116472

Місцезнаходження: майдан Фейербаха, буд. 7, Харків, Харківський р-н., 61050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Соболь Євген Юрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Соболь Євген Юрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сокурєнко Олена Анатоліївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрєнко Тєтяна Анатоліївна